

Raad van Europa
Politieke verklaring
Conferentie van Malaga
7 en 8 mei 2003

'Het beleid t.a.v. personen met een handicap: een schets'

Vlaams Fonds voor sociale integratie
van personen met een handicap

Tien jaar om een tanker te keren

Een jongen van tien die autisme heeft, kreeg voor de kerstdagen te horen dat hij niet meer welkom was op school. De school vond zijn geval te moeilijk en verwees hem door naar het buitengewoon onderwijs. Bert is geen alleenstaand geval. Het gewone onderwijs schuift jaar na jaar meer leerlingen naar het buitengewoon onderwijs door. Er zijn daar nooit eerder zoveel leerlingen geweest. Tegelijk klinkt de roep om 'inclusief onderwijs' steeds luider. Ziedaar een paradox. Er is in dit land een groot netwerk van voorzieningen voor kinderen en personen met een handicap. Er zijn zelfs wachtlijsten voor die voorzieningen. En toch willen meer en meer mensen iets anders. Ze willen dat hun kinderen de kans krijgen om te blijven leven, wonen, spelen, leren en werken in een gewone omgeving. Ze willen hen niet op een zijspoor zetten, hoe professioneel de ondersteuning en hulp op dat zijspoor ook is. Ze eisen volwaardige participatie voor mensen met een handicap. Ook mensen met een handicap zelf komen voor hun rechten op en willen niet meer worden betutteld. De voortrekkers onder hen willen niet langer als groep worden gezien, voor wie aparte voorzieningen worden getroffen, maar als een individu, dat zijn eigen keuzes maakt.

Vaak wringt dat nog, omdat oude gewoontes en gedachten nu eenmaal langzaam slijten. Ouders komen in botsing met scholen, die zeggen zulk een 'moeilijk' kind niet aan te kunnen. Rolstoelgebruikers kunnen zonder hulp de openbare weg niet op, omdat de stoep of de trappen te

hoog zijn. Toch gaat de trend onmiskenbaar in de omgekeerde richting. Vijfenveertig landen van Europa hebben zich in 2003 gebogen over het beleid ten aanzien van mensen met een handicap voor de komende tien jaar. Ze hebben de snaren gelijk gestemd, de neuzen in dezelfde richting gezet. Dat gebeurde in de schoot van de Raad van Europa, die bij ons vooral bekendheid verwierf omwille van zijn onderzoek naar de toestanden van Franstalige minderheden in de Vlaamse Rand, of het taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen. De Raad van Europa bekommert zich om minderheden, omdat de behandeling van die minderheden veel zegt over de waarde van een democratische samenleving. Mensen met een handicap vormen ook een minderheid.

Op de Conferentie van Malaga, die deze 45 landen vorig jaar hebben gehouden, is besloten resoluut de kaart van die minderheid te trekken. Er is uitgegaan van een optimistisch maatschappijbeeld, zegt Laurent Bursens. Hij is adjunct administrateur-generaal van het Vlaams Fonds voor Personen met een Handicap, de overheidsinstelling die het beleid ten aanzien van mensen met een handicap in de praktijk moet brengen. Optimistisch, omdat deze keer niet het behoeftige individu centraal is gezet, dat omringd moet worden met goede zorgen. Maar wel de samenleving, die zichzelf helemaal open moet stellen voor mensen met welk tekort dan ook. Opdat zij volwaardig zouden deelnemen vanuit hun mogelijkheden. Niet vanuit hun tekorten. Het is dus aan ieder van ons om drempels en barrières weg te nemen. Daar komen wat dure woorden aan te pas: universal design, direct payment en inclusief onderwijs bijvoorbeeld. Het is allemaal redelijk revolutionair.

Want in de toekomst zal wellicht elke bouwvergunning voor openbare gebouwen of infrastructuurwerken moeten voldoen aan specifieke

eisen inzake toegankelijkheid. En zal élk kind de school van zijn keuze kunnen bezoeken. En zal elke volwassene met een eigen handicap zijn eigen centen beheren en eigen zorg kunnen inkopen. Dat zoiets niet zonder slag of stoot kan, lezen we geregeld in de krant wanneer er zich conflicten tussen gebruikers en zorgverleners voordoen. Het hele apparaat van zorg en hulpverlening, dat vergeleken kan worden met een reuzetanker, zal van richting moeten veranderen. We gaan naar een inclusief beleid. Dat wil zeggen dat iedere beleidsbeslissing, op elk domein, rekening zal moeten houden met mensen die fysiek of verstandelijk belemmerd zijn. De 45 landen die samen een overeenkomst sloten op de Conferentie van Malaga hebben daartoe besloten. Ze hebben niet iets totaal nieuws bedacht, want ze volgen slechts de weg die veel landen al ten dele zijn ingeslagen. Ook Vlaanderen experimenteert met vormen van persoonsgebonden budgetten en met vormen van inclusief onderwijs. Maar die keuze moet verder worden doorgetrokken. De Conferentie van Malaga heeft daar radicaal en duidelijk toe besloten. U kunt het er in deze brochure op nalezen. Het Vlaams Fonds wil de tekst met zoveel mogelijk mensen delen, zegt Laurent Bursens. Er gaat van de Raad van Europa geen financiële kracht uit, maar wel een morele. Het is nu aan de overheden van elk participerend land om op basis van dat moreel appel een concreet actieplan uit te werken.
Nog een hele uitdaging!

Veerle BEEL
Journaliste De Standaard.

DE RAAD VAN EUROPA

Opricht in 1949 is de Raad van Europa de eerste Europese politieke organisatie na WO II.

Deze Europese instelling organiseert momenteel samenwerking tussen regeringen van 45 lidstaten, parlementaire democratieën met een globale bevolking van ongeveer 800 mio inwoners.

De Raad van Europa beoogt de realisatie van een grotere Europese éénheid. De organisatie wil de principes van parlementaire democratie en van mensenrechten bevorderen. Ook de verbetering van de levenscondities en de promotie van menselijke waarden staan hoog in het vaandel geschreven van deze organisatie.

STRUCTUUR VAN DE RAAD VAN EUROPA

De Raad van Europa is niet zomaar een intergouvernementeel orgaan, het heeft een Ministercomité en een Parlementaire Assemblée, samengesteld uit leden van nationale parlementen. Het Ministercomité, samengesteld uit 45 ministers, is het beslissingsorgaan van de Raad van Europa. Beslissingen worden genomen onder de vorm van ofwel Resoluties, ofwel Aanbevelingen aan Regeringen, of krijgen de vorm van overeenkomsten en Akkoorden, die bindend zijn voor de lidstaten die ze ratificeren.

Het Ministercomité kan ook Verklaringen onderschrijven over internationale gebeurtenissen en andere politieke kwesties. De Parlementaire Assemblée is de eerste internationale parlementaire assemblée in de geschiedenis. Het morele gezag dat ervan uitstraalt is onaantastbaar. Alle aspecten van Europese aangelegenheden of internationale gebeurtenissen kunnen worden aangesneden in de debatcultuur van deze Assemblée.

ACTIERADIUS VAN DE RAAD

De bevoegdheid van de Raad van Europa is zeer breed en omvat praktisch alle aspecten van Europese aangelegenheden, met uitzondering van de militaire materies.

De belangrijkste doelstellingen zijn: de verdediging van mensenrechten, het behoud van de Europese culturele eigenheid en het aangaan van de grote sociale uitdagingen.

Wanneer evenwel een beperktere groep lidstaten zich wenst te engageren in meer specifieke acties, waaraan niet alle lidstaten wensen te participeren, dan kunnen deze lidstaten een zogenaamd "partieel akkoord" afsluiten dat bindend is voor henzelf.

Precies op deze basis werd door een aantal lidstaten in 1959 binnen de Raad van Europa een partieel Akkoord afgesloten m.b.t. het domein van de sociale integratie en de openbare gezondheid. Volgende lidstaten sloten zich aan bij dit partieel Akkoord: Oostenrijk, België, Cyprus, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Portugal, Slovenië, Spanje, Zweden, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en Noord-Ierland.

Binnen de sector van de sociale integratie van personen met een handicap wordt de samenwerking tussen deze staten verzekerd door het Directiecomité voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (CD-P-RR). Doorheen de jaren werden binnen dit Partieel Akkoord een omvangrijk aantal studies uitgevoerd en resoluties uitgewerkt. Dit werk is een onuitputtelijke bron van inspiratie voor de participerende lidstaten en een toetssteen voor hun wetgevende en administratieve schikkingen.

DE ROL VAN INTERMINISTERIËLE CONFERENTIES

Ter ondersteuning en ter voorbereiding van belangrijke Resoluties en/of Aanbevelingen kan de Raad van Europa thematische interministeriële conferenties organiseren. Ook binnen partiële akkoorden kan het Ministercomité voor een dergelijke strategie opteren.

Binnen het Partieel Akkoord met betrekking tot sociale integratie voor personen met een handicap werd voor het eerst een dergelijke interministeriële conferentie georganiseerd in 1991, op initiatief van de toenmalige Franse Minister voor Sociale Zaken Gillibert.

De eerste Interministeriële Conferentie van 1991

De aanleiding tot deze eerste conferentie was de nood aan evaluatie van het in de loop van de jaren 80 gevoerde integratiebeleid voor personen met een handicap binnen de 18 lidstaten, die deel uitmaakten van het partieel Akkoord. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden tot deze conferentie werden, op basis van deze evaluatie, reeds de grondslagen gelegd van een nieuwe aanbeveling van de Raad van Europa, die onder de naam nr. R(92)6 reeds op 9 april 1992 werd goedgekeurd door het Ministercomité.

Deze aanbeveling voor een coherent beleid ten gunste van personen met een handicap vormde voor de jaren '90 de leidraad voor verdere reflecties m.b.t. het beleid ten aanzien van personen met een handicap. Het was een instrument dat de lidstaten ertoe aanzette meer coherente en globale beleidslijnen uit te tekenen teneinde de integratie van personen met een handicap in de school, op het werk, binnen de samenleving en in het openbaar leven te bevorderen.

De aanbeveling formuleerde op elk van deze gebieden uitdagingen en nodigde de lidstaten uit om zowel nationaal, als op internationaal vlak een serie maatregelen te nemen om beter tegemoet te komen aan de noden van personen met een handicap, inzonderheid door vernieuwde strategieën te ontwerpen en ze toe te passen, die dienden uit te monden in volwaardig burgerschap en participatie en in een meer onafhankelijk leven voor personen met een handicap.

In de periode 1992-2000 werden zowat alle acties en maatregelen, zowel nationaal als internationaal, ook deze van de Europese Unie, getoetst en geëvalueerd op basis van de uitdagingen, geformuleerd in de aanbeveling R(92)6.

Naar een tweede Interministeriële Conferentie - 2003

Het voorbije decennium werd ontegensprekelijk gekenmerkt door snelle en diep ingrijpende veranderingsprocessen, zowel op politiek, economisch, sociaal als op technologisch vlak. Om er enkele te noemen: de grote migratie-golven, de mondialisering van de economie, de geweldige ontwikkelingen op het vlak van informatica, communicatie en technologie, de demografische verschuivingen, de enorme uitdagingen aan de Sociale Zekerheid door veroudering van de bevolking en door de explosie van chronische aandoeningen.

Mogelijks nog een grotere impact ging uit van een grotere bewustwording en erkenning van individuele rechten, gekoppeld aan het burgerschap: politieke, sociale, economische rechten, maar ook culturele, inbegrepen het recht op opvoeding. Onmiskenbaar heeft deze ontwikkeling inzake sociale rechten geleid tot talloze antidiscriminatie-maatregelen in de wetgeving van diverse lidstaten van de Europese Unie.

De grotere mondigheid van de burger vertaalt zich daarbij in het fenomeen van nationale en internationale verenigingen van gebruikers, burgers, personen met een handicap. Het beter gevormd en geïnformeerd zijn heeft daarbij definitief geleid tot een andere rol van de Niet Gouvernemente Organisations; ze zijn de voortrekkers geworden van de verandering en profileren zich meer en meer als partners bij het uittekenen van het beleid. Alle vroegere benaderingen, gebaseerd op afhankelijkheid en segregatie, beschouwen zij als hinderpalen in de evolutie naar het beginsel van de gelijke kansen en van het volwaardig burgerschap.

Om aan deze ontwikkelingen en aan dit groeiend bewustwordingsproces inzake rechten tegemoet te komen, werd meer en meer, ook in de middens van de Raad van Europa en meer in het bijzonder binnen het Partieel Akkoord, de nood gevoeld aan een nieuwe impuls in de richting van een samenhangend beleid ten gunste van volwaardig burgerschap en van volledige integratie van personen met een handicap. Dat veronderstelt dat met de noden van de personen met een handicap wordt rekening gehouden bij het conceptualiseren en plannen van beleidslijnen in **alle** sectoren.

Stap voor stap-strategieën zijn niet langer verenigbaar met een globale visie op het individu. Een geïntegreerde, samenhangende benadering heeft als voorname kenmerk dat het menselijk wezen in het centrum plaatst en dat het de rechten van de mens, de fundamentele vrijheden en de waardigheid van het individu respecteert.

Meteen kwam de notie "mainstream" of "inclusief beleid" zich koppelen aan de principes van gelijke kansen en antidiscriminatiebeleid.

In de loop van 2001 zette het Ministercomité van de Raad van Europa een maotoperatie zonder voorgaande in gang binnen de Raad van Europa. Er werd groen licht gegeven om binnen de CD-P-RR een tweede ministerconferentie voor te bereiden tegen 2003; ditmaal voor de 45 aangesloten lidstaten, meteen de grootste interministeriële conferentie ooit binnen de Raad van Europa.

De opdracht bestond erin om, op basis van de vastgestelde ontwikkelingen en op grond van een evaluatie van de aanbeveling nr. R(92)6, de krijtlijnen uit te stippelen voor een aangepast sociaal integratie (of inclusie)-beleid ten gunste van personen met een handicap voor de komende 10 jaar.

Onder het motto "niet langer patiënt, maar burger" bepaalde het Ministercomité het conferentiethema als volgt: **"Het welzijn van de personen met een handicap verbeteren: doorgaan met een coherent beleid voor en door een volwaardige participatie"**.

Tijdens de Interministeriële Conferentie (Malaga 7-10/5/2003), die werd bijgewoond door meer dan 300 personen (Ministers, NGO's, experts, departementsverantwoordelijken) keurden de Ministers unaniem de Politieke Verklaring van Malaga goed, die wij hierna in extenso publiceren.

Deze politieke verklaring zet de principes, de bakens en oriëntaties uit voor de door de Europese overheden te voeren acties tijdens het volgend decennium.

De Verklaring onderlijnt het recht van personen met een handicap op gelijkheid van kansen, op een onafhankelijk leven, op volwaardige burgerschap en op actieve participatie aan het leven van de gemeenschap.

Het unieke van deze "Politieke Verklaring" is dat de sociale ontwikkelingen van het voorbije decennium binnen de 15 lidstaten van de EU (gelijkheid van kansen, antidiscriminatiebeleid, inclusief beleid) vanaf nu zijn gaan behoren tot de sociale ambities van 45 Europese lidstaten.

Raad van Europa

Politieke verklaring

Conferentie van Malaga

7 en 8 mei 2003

TWEEDE EUROPESE CONFERENTIE VAN DE MINISTERS DIE INSTAAN
VOOR HET BELEID INZAKE INTEGRATIE VAN DE PERSONEN MET EEN HANDICAP

"Het welzijn van de personen met een handicap verbeteren:
doorgaan met coherent beleid voor en door een volwaardige participatie"

1. HISTORIEK

Uitgenodigd door de Spaanse Regering, kwam de tweede Europese conferentie van ministers die instaan voor het beleid inzake integratie van personen met een handicap op 7 en 8 mei 2003 samen in Malaga ; de heer Eduardo ZAPLANA, Spaans minister van tewerkstelling en sociale zaken, zat de vergadering voor.

De Conferentie verkoos de heren Luis PAIS ANTUNES, Staatssecretaris voor werkgelegenheid in Portugal (7 mei) en Vlado DIMOVSKI, Minister van Tewerkstelling, Gezin en Sociale zaken in Slovenië (8 mei) tot ondervoorzitters.

Het algemene thema van de Conferentie luidde "Het welzijn van de personen met een handicap verbeteren : doorgaan met een coherent beleid voor en door een volwaardige participatie." De subthema's waren (1) Burgerschap en volledige en volwaardige participatie bevorderen door een beleid en juridische maatregelen voor te staan die tot gelijke kansen voor personen met een handicap zullen leiden, (2) vernieuwende benaderingen te ondersteunen om aan de behoeften van de persoon met een handicap, als gebruiker, een antwoord te bieden. Voorstellen om de integratie te bevorderen van vrouwen met een handicap, evenals deze van zwaar zorgbehoevende personen met een handicap, kwamen als rode draad doorheen beide subthema's aan bod.

Hoofddoel van de Conferentie was het vastleggen van gemeenschappelijke principes als leidraad voor een toekomstgericht gehandicaptenbeleid en voor een efficiënte openbare dienstverlening. Met het oog hierop hebben de ministers de sterke en zwakke punten onderzocht van de recente of nog op til zijnde beleidsontwikkelingen inzake integratie van personen met een handicap, evenals de methodes die zullen toestaan een antwoord te bieden op nieuwe uitdagingen. Zij hebben van gedachten gewisseld, ervaringen gedeeld over op nationaal, europees of internationaal vlak genomen of voorziene maatregelen, die kunnen leiden tot meer welzijn voor de personen met een handicap.

Het resultaat van deze besprekingen, de "Ministeriële Verklaring van Malaga : Op weg naar volwaardige participatie als medeburgers", is een uitnodiging om een gedetailleerd maar toch soepel en ambitieus europees actieplan op te stellen zodat de principes die op deze tweede Ministerconferentie aan bod kwamen op nationaal en internationaal vlak in praktijk kunnen gebracht worden.

Daarnaast is deze Conferentie ook een bijdrage tot het Europees Jaar van de personen met een handicap 2003, zoals door de Europese Unie uitgeroepen op 3 december 2001.

De Conferentie bracht ministers of hun vertegenwoordigers samen die instaan voor het beleid inzake integratie van personen met een handicap zowel in de lidstaten van de Raad van Europa als in de staten die het statuut van waarnemer hebben¹. Namen eveneens deel, vertegenwoordigers van het Ministercomité, van de Parlementaire Assemblee en van het Congres van de lokale en regionale overheden van Europa, van de Raad van Europa, de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa, vertegenwoordigers van de ontwikkelingsbank van de Raad van Europa, vertegenwoordigers van verschillende directiecomités van de Raad van Europa, een vertegenwoordiger van de Europese Commissie alsmede waarnemers van de Internationale Arbeidsorganisatie, van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, en van internationale niet-gouvernementele organisaties².

1 Albanië, Andorra, Armenië, Oostenrijk, Bulgarije, Kroatië, Tsjechische republiek, Denemarken, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, de Heilige Stoel, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Mexico, Nederland, Noorwegen, Polen, Portugal, Roemenië, Russische Federatie, Slowakije, Slovenië, Spanje, Zweden, Zwitserland, Oekraïne, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Verenigde Staten van Amerika.

2 De Europese Actie van Gehandicapten, de Europese Blindenunie, het Europees Forum van Personen met een Handicap, de Europese Dovenunie, de Internationale vereniging Autisme Europa, de Internationale Federatie van de Personen met een fysieke handicap, Europese Geestelijke Gezondheidszorg.

2. POLITIEKE VERKLARING

Ministeriële verklaring van Malaga betreffende de personen met een handicap

“Op weg naar volledige participatie als medeburgers”

1. Wij, Ministers belast met het beleid inzake integratie van de personen met een handicap, op uitnodiging van de Spaanse regering vergaderd te Malaga (Spanje) op 7 en 8 mei 2003, naar aanleiding van de tweede Europese ministerconferentie belegd door de Raad van Europa,

1. Gelet op :

2. het doel van de Raad van Europa, zoals neergeschreven in zijn statuten, namelijk “het bevorderen van een grotere eenheid tussen zijn leden teneinde aldus de idealen en beginselen, welke hun gemeenschappelijke erfdeel zijn, veilig te stellen en te verwezenlijken en hun economische en sociale vooruitgang te bevorderen” ;
3. de resultaten van de Eerste Conferentie van de Ministers belast met het gehandicaptenbeleid, die in Parijs doorging op 7 en 8 november 1991 onder de benaming “Een autonoom leven voor de personen met een handicap”, en die geleid heeft tot de goedkeuring van de Aanbeveling R (92) 6 ‘betreffende een coherent beleid voor de personen met een handicap’ door de Raad van Ministers van de raad van Europa ;

4. de overweging dat het beschermen en bevorderen van de mensenrechten en fundamentele vrijheden, en van het volle genot ervan, van essentieel belang zijn voor een actieve participatie van de personen met een handicap aan het maatschappelijk leven, en dat het verlenen van gelijke kansen aan de personen met een handicap een fundamenteel beginsel is waarover alle lidstaten van de Raad van Europa het eens zijn ;
5. de bijdrage van de Europese beweging van personen met een handicap aan de Tweede Conferentie van Ministers van de Raad van Europa belast met het gehandicaptenbeleid, "Van woorden naar daden", goedgekeurd op het Forum der Europese NGO op 8 april 2003 in Madrid ;
6. het bestaan van belangrijke verschilpunten op politiek, economisch en sociaal vlak tussen de staten leden van de Raad van Europa, en het feit dat verschillende staten, inzonderheid deze die zich in een economische overgangsfase bevinden, over minder middelen beschikken om aan de eisen te voldoen van een hedendaags beleid ten overstaan van personen met een handicap; dat deze staten derhalve nog bijkomende hulp en steun nodig kunnen hebben ;
7. het feit dat het gehandicaptenbeleid het hoofd moet bieden aan politieke, economische, sociale, demografische, culturele en technologische uitdagingen die het gevolg zijn van de diverse verschuivingen die Europa in het laatste decennium gekend heeft, verschuivingen die een weerslag hebben op het welzijn van de bevolking en nieuwe uitdagingen doen ontstaan, maar ook nieuwe kansen tot ontplooiing geven aan een coherent beleid ten gunste van de personen met een handicap ;
8. de vaststelling dat op het vlak van het gehandicaptenbeleid twee factoren bijzonder zwaar doorwegen : enerzijds, de toename van het aantal bejaarden in de Europese populatie, factor met dewelke elk toekomstig beleid op het vlak van sociale cohesie rekening zal moeten houden teneinde tijdig de afhankelijkheid van bijstandsdiensten te verminderen en aldus het welzijn van de bejaarden te verhogen ; anderzijds, het feit dat de personen met een fysieke of mentale handicap langer en intenser leven door de wetenschappelijke vooruitgang inzake gezondheidszorg en door de verbeterde levensomstandigheden, wat aanleiding zal geven tot het ontstaan van nieuwe noden inzake aanbod van diensten, economische hulpverlening en bescherming van hun menselijke waardigheid ;

9. het feit dat de Europese Unie 2003 uitriep tot Europees Jaar van de Personen met een Handicap, met als hoofddoel eenieder bewust te maken van het recht op gelijke kansen voor de personen met een handicap, en van het feit dat deze doelgroep gelijkwaardig en ten volle van dit recht moet kunnen genieten ;
10. de werkzaamheden van het bijzonder comité van de Verenigde Naties belast met "het onderzoek van voorstellen teneinde een internationale globale en geïntegreerde Conventie op te stellen ter bescherming van de rechten en de waardigheid van personen met een handicap" ;
11. de werkzaamheden van het Comité van de Raad van Europa voor de revalidatie en integratie van personen met een handicap, die de intergouvernementele samenwerking promoot in het raam van het Partieel Akkoord inzake sociale aangelegenheden en gezondheidszorg ;
12. wat reeds verwezenlijkt werd door de Raad van Europa en andere internationale instellingen, organisaties of samenwerkingsverbanden, zoals opgesomd in bijlage bij onderhavige Verklaring ;

2. Bevestigen :

13. onze vaste wil aan alle rechtsonderhorigen van onze landen de eerbiediging van de mensenrechten en van de fundamentele vrijheden te waarborgen overeenkomstig de Europese Conventie van de Rechten van de Mens ; dat alle mensen vrij en met gelijke rechten en waardigheid geboren zijn, met elk hun eigen vermogen om daadwerkelijk bij te dragen tot de ontplooiing en het welzijn van de gemeenschap, en dat alle individuen gelijk zijn voor de wet en op gelijkwaardige wijze recht hebben op wettelijke bescherming ;
14. dat alle in het toepasselijke Europese en internationaal instrumentarium opgenomen maatregelen die de volledige en daadwerkelijke toepassing van de mensenrechten tot doel hebben, aangewend moeten worden zonder onderscheid noch discriminatie gebaseerd op om het even welk criterium, handicap inbegrepen ;

15. dat zoals wij het reeds in Parijs in 1991 verklaarden tijdens onze Eerste Conferentie der Ministers bevoegd voor het gehandicaptenbeleid, wij achter een coherent en geïntegreerd beleid staan ten gunste van de personen met een handicap, en dat de Aanbeveling R (92) 6 "betreffende een coherent gehandicaptenbeleid" er verschillende landen toe aangezet heeft een wetgeving en beleid op te bouwen dat leidt tot volwaardige maatschappelijke participatie ; dat deze aanbeveling een referentiedocument is dat de basis zal blijven uitmaken voor al onze verdere acties ;
16. dat het aanmoedigen van het volwaardig burgerschap en van de volwaardige maatschappelijke participatie niet mogelijk is zonder een toename van de autonomie van het individu zodat dit individu zijn eigen leven in de hand kan nemen, met waar nodig bijzondere maatregelen om dit te ondersteunen ;

3. Zijn van oordeel :

17. dat in het komende decennium het verhogen van het welzijn van de personen met een handicap en van hun gezinnen onze hoofddoelstelling moet zijn, waarbij de nadruk dient gelegd op hun integratie en volwaardige inschakeling in het maatschappelijk gebeuren ; een toegankelijke omgeving waarin eenieder zijn plaats kan vinden beantwoordt trouwens aan de verzuchtingen van de ganse bevolking ;
18. dat de maatregelen voor het verhogen van het welzijn van de personen met een handicap, gebaseerd moeten zijn op een diepgaande evaluatie van hun toestand, van hun mogelijkheden en van hun noden, en moeten steunen op een vernieuwende aanpak van de dienstverlening die rekening houdt met hun verzuchtingen, hun rechten en hun specifieke leefomstandigheden ;

19. dat een strategie om de voorgenomen doelstelling te bereiken moet opgenomen worden in een toekomstig Actieplan voor het wegwerken van alle vormen van discriminatie van de personen met een handicap, ongeacht hun leeftijd, met een bijzondere aandacht voor de vrouwen met een handicap en voor de zwaar zorgbehoevende personen met een handicap, zodat zij volop hun fundamentele rechten en vrijheden kunnen uitoefenen als volwaardig mens en als medeburger ;
20. dat een geïntegreerde aanpak nodig is bij het uitwerken van een nationaal en internationaal beleid ten overstaan van de personen met een handicap, met een bijhorende wetgeving terzake, en dat de noden van deze doelgroep zeker aan bod moeten komen in alle geëigende actiedomeinen, inzonderheid in sleuteldomeinen als de toegang tot huisvesting, tot schoolopleiding, tot beroepsopleiding en -oriëntering, tot tewerkstelling, tot de bebouwde omgeving, tot het openbaar vervoer, tot informatie, tot gezondheidszorg en tot sociale bescherming ;
21. dat het een fundamentele doelstelling is, de nodige maatregelen te nemen op economisch en sociaal gebied, op gebied van de schoolopleiding, van de tewerkstelling, van de leefomgeving en van de gezondheidszorg, opdat de persoon met een handicap zijn leven lang maximaal zijn capaciteiten zou kunnen benutten, en opdat tegelijk aan preventie van handicaps zou gedaan worden ;
22. dat het schoolgaan een fundamentele vector is bij de sociale integratie en dat men er moet naar streven aan kinderen met een handicap de mogelijkheid te bieden gewoon onderwijs te volgen als zulks in het belang van het kind is, hun overgang van het schoollopen en van het hoger onderwijs naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken en hen de mogelijkheid tot levenslang leren te verschaffen ;
23. dat gelijkheid op het vlak van toegang tot de arbeidsmarkt een sleutelfactor is voor deelname aan het maatschappelijk leven, dat de integratie van de personen met een handicap op de -bij voorkeur gewone - arbeidsmarkt derhalve dient aangemoedigd, met een prioritaire plaats voor de evaluatie van de arbeidsmogelijkheden en voor de toepassing van een pro-actief beleid ; dat de diversificatie van de arbeidskrachten door het bevorderen van de toegang van de personen met een handicap tot de arbeidsmarkt voor de gemeenschap een pluspunt is ;

24. dat het van essentieel belang is de sociale dimensie van de technologie te leren kennen en het potentieel van de nieuwe technologieën optimaal te benutten, teneinde de autonomie en de interactie van de personen met een handicap in alle geledingen van de maatschappij te versterken ;
25. dat inzake dienstverlening nieuwe benaderingen tot ontwikkeling dienen gebracht om het hoofd te bieden aan de nieuwe noden en uitdagingen die voortvloeien uit de langere levensduur van de personen met een fysieke, psychische of intellectuele handicap ingevolge de wetenschappelijke vooruitgang op het vlak van de gezondheidszorg en de daaruit volgende verbeterde leefomstandigheden,
26. dat erover dient gewaakt dat de verlenging van de levensduur - op zichzelf een positief gegeven - geen aanzienlijke aangroei tot gevolg heeft van het aantal personen dat afhankelijk is van hulpverlenende diensten ; dat de ganse bevolking derhalve van jongs af aan dient aangevoerd bij het aannemen van gezonde leefgewoonten en een gezonde levenswijze, die toelaten tot op een geïntegreerde leeftijd fysiek en geestelijk fit te blijven ;
27. dat vooruitgang dient geboekt bij het verwijderen van hinderpalen op het vlak van toegankelijkheid, en inzake het toepassen van het principe van het "universal design" teneinde geen nieuwe en bijkomende hinderpalen bij te scheppen ;
28. dat een versterking nodig is van de opvangstructuren die het beperkte maar gestaag toenemend aantal zwaar zorgbehoevende personen met een handicap en hun gezin omringen, zonder evenwel van het concept van buurtdiensten af te wijken ;
29. dat de toestand van de vrouwen met een handicap in Europa beter in het daglicht moet gesteld worden, en dat de aan deze doelgroep te schenken bijzondere aandacht borg zal staan voor hun zelfstandigheid, autonomie, maatschappelijke participatie en integratie ; dat de acties die bij het uitwerken van het gehandicaptenbeleid voorzien worden, een geïntegreerde aanpak vergen, gebaseerd op de gelijkheid der geslachten ;

4. Verbinden wij er ons toe :

30. er voor te ijveren opdat in het raam van de mensenrechten en van de strijd tegen de discriminatie, het principe van gelijke kansen voor de personen met een handicap in alle actiedomeinen zou ingeschreven worden ;
31. geen enkele discriminatie toe te passen die gebaseerd is op de oorzaak van de handicap of op de identiteit van de persoon met een handicap ;
32. er voor te ijveren opdat de personen met een handicap in de schoot van de maatschappij een zelfstandig leven zouden kunnen leiden dank zij de progressieve toepassing van de principes van de integratiebevorderende technologieën en van het "universal design", inzonderheid voor wat betreft gebouwen, openbare plaatsen en diensten, communicatiesystemen en huisvesting ;
33. in de schoot van de overheidsdiensten en tussen de verschillende diensten onderling de coördinatie te versterken, met bijzondere nadruk op billijkheid in het toeleveren van voor allen toegankelijke diensten, van de rechtsbedeling en van gezondheidszorg ; de respectieve verantwoordelijkheden tussen het lokale, regionale en nationale vlak duidelijker af te bakenen ;
34. een kwaliteitsvolle dienstverlening voor te staan, dienstverlening die een antwoord geeft op de individuele noden van de personen met een handicap, dienstverlening waartoe de toegang afgebakend is door duidelijk kenbare toegangscriteria, gebaseerd op een billijke en diepgaande evaluatie, dienstverlening waarvan de modaliteiten door de persoon met een handicap zélf worden afgebakend in functie van zijn keuzevrijheid, van zijn graad van autonomie, van zijn welzijn en van zijn opvattingen, dienstverlening onderworpen aan een geëigende reglementering en aan de nodige waarborgen, die gepaard gaan met verhaal-mogelijkheden bij een onafhankelijke instantie ; De reeds in die zin bestaande maatregelen zullen geconsolideerd worden ;

35. de integratie van de personen met een handicap op alle gebieden te bevorderen door voorlichting van de medeburgers en door de verbintenis de personen met een handicap als volwaardige burgers te beschouwen die zelf voor de organisatie van hun privé leven kunnen instaan ;
36. de integratie van de personen met een handicap op de arbeidsmarkt te bevorderen door het accent te leggen op de evaluatie van hun mogelijkheden, inzonderheid op professioneel gebied, en door zodoende hun beroepsoriëntering en -opleiding alsmede hun tewerkstelling te verruimen ;
37. volop rekening te houden met de noden van de kinderen met een handicap en hun gezinnen, van deze van bejaarden met een handicap, zonder afbreuk te doen aan onze huidige inspanningen ten overstaan van de volwassenen met een handicap op actieve leeftijd, ongeacht of zij al dan niet werken ; zich erdaarbij bewust van te zijn dat de arbeid niet als enig criterium voor volwaardig burgerschap mag beschouwd worden, niet als enig middel om aan het maatschappelijk leven deel te nemen en dat tewerkstelling niet de enige weg is naar menselijke waardigheid ;
38. zowel het fundamentele als het toegepaste wetenschappelijk onderzoek te blijven steunen, inzonderheid op het vlak van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, teneinde de hulpmiddelen te verbeteren die het interactief deelnemen aan het leven in de maatschappij bevorderen ;
39. de nodige middelen aan te wenden om daadwerkelijk gelijke kansen tussen mannen en vrouwen te bereiken ; zulks geldt ook voor de actieve deelname van meisjes en vrouwen met een handicap aan het onderwijs, beroepsopleiding, tewerkstelling, sociale voordelen, participatie en besluitvorming, sexualiteit, maatschappelijke vertegenwoordiging, moederschap en gezinsleven ; preventieve maatregelen zijn nodig om geweld ten overstaan van die doelgroep te voorkomen ;

40. bijkomende analyses te ondernemen betreffende de omvang van de maatregelen en beschikkingen die daadwerkelijk het maatschappelijk leven kunnen verbeteren van de zwaar zorgbehoevende personen met een handicap ; de statistische gegevens te verzamelen die nodig zijn voor het vaststellen en evalueren van het gehandicaptenbeleid ;
41. op strikte wijze door de bevoegde overheden de noden van de gezinnen met gehandicapte kinderen te laten evalueren zodat hen de nodige bijstand kan geboden worden opdat deze kinderen kunnen opgroeien in gezinsverband, deelnemen aan het lokale jeugdleven en het nodige onderwijs krijgen ;
42. op strikte wijze de noden van de mantelzorgers te laten evalueren, inzonderheid deze van de gezinnen met gehandicapte kinderen of met personen met zware zorgbehoeften ; dit moet toelaten deze gezinnen de nodige informatie, opleiding en bijstand te verlenen, ook op het psychologisch vlak, om tot een harmonisch samenleven te komen ;
43. aan het ontwikkelen van programma's en middelen te werken om de noden van ouder wordende personen met een handicap te ondervangen ;
44. de bevolking van kindsbeen af aan te moedigen een gezonde levenswijze en gezonde leefgewoonten aan te nemen die garant staan voor een actief ouder worden in optimale lichamelijke en geestelijke conditie ;
45. zich in samenwerking met geïnteresseerde partners, de media inbegrepen, te beijveren voor een positieve beeldvorming omtrent de personen met een handicap,
46. de personen met een handicap inspraak geven in het nemen van beslissingen die hen persoonlijk aanbelangen, en de gehandicaptenverenigingen laten deelnemen aan het beleid op politiek vlak, met bijzondere aandacht voor de meervoudig gehandicapten, de personen met complexe aandoeningen of stoornissen en de personen die niet in staat zijn voor zichzelf op te komen ;

47. de participatie en medewerking promoten van de sociale partners en van alle andere actoren en betrokken partijen die betrokken zijn bij de politieke besluitvorming, het weze overheidsdiensten of privé personen.

5. Bevelen aan :

48. dat het Ministercomité van de Raad van Europa (1) doorgaat met het ondersteunen van die vormen van beleid die het volwaardig burgerschap en de actieve deelname van de personen met een handicap tot doel hebben, (2)samen met de lidstaten, de rol versterkt van de Raad van Europa als hoeksteen van de internationale samenwerking voor wat betreft het richting geven aan het beleid terzake, (3)het Comité voor de revalidatie en integratie van de personen met een handicap en de andere betrokken comités van de Raad van Europa vraagt een geïntegreerde aanpak van het gehandicaptenbeleid in hun respectieve bevoegdheidsfeer te promoten ;
49. rekening houdend met de overwegingen geuit op onderhavige Ministerconferentie, een actieplan van de Raad van Europa voor de personen met een handicap op te stellen : dergelijk plan kan voor het volgende decennium een nieuw Europees beleidskader opleveren, gebaseerd op de mensenrechten en op een partnership tussen de verschillende actoren ; het actieplan zal strategische doelstellingen en prioriteiten aangeven zodat voor de personen met een handicap een volwaardig burgerschap met actieve deelname aan het maatschappelijk leven zal weggelegd zijn dank zij een haalbaar, betaalbaar en duurzaam beleid ;
50. dat de Raad van Europa actief zou deelnemen aan de onderhandelingen die zullen gevoerd worden in het raam van de bijeenkomsten van het bijzonder comité van de Organisatie van de Verenigde Naties belast met "het onderzoek van voorstellen voor het opstellen van een globale en geïntegreerde Conventie ter bescherming van de rechten en de waardigheid van personen met een handicap", hierbij gebruik makend van de grondige ervaring die de Raad opdeed inzake de mensenrechten ;

6. Vragen :

51. alle lidstaten en waarnemers van en bij de Raad van Europa, alsmede de vertegenwoordigers van Europese niet-gouvernementele organisaties, deel te nemen aan de werkzaamheden van de Raad en aldus een coherent beleid voor en door de volwaardige participatie van de personen met een handicap te bevorderen ;

7. Wensen :

52. met allen, hierin begrepen de niet Europese volkeren, de overtuigingen, de waarden en de beginselen te delen die betrekking hebben op de mensenrechten en op de fundamentele vrijheden van de personen met een handicap, waaronder het volwaardig burgerschap en de actieve deelname van personen met een handicap aan het gemeenschapsleven, zoals bevestigd in onderhavige Verklaring van de Europese ministers en zoals algemeen erkend als gemeenschappelijke Europese waarden.

Tenslotte danken wij de Spaanse overheid voor de voorbeeldige organisatie van deze Conferentie en voor haar gulle gastvrijheid.

EN WAT NA DE TWEDE INTERMINISTERIËLE CONFERENTIE VAN MALAGA

Tijdens de vergadering van de Afgevaardigden van de Ministers op 24/9/03 werd beslist:

1. De Raad van Europa hoort een actieve rol te spelen in de uitwerking van een globale en geïntegreerde Overeenkomst voor de bevordering en bescherming van de Rechten en de Waardigheid van Personen met een Handicap in het kader van de Verenigde Naties.
2. De Politieke Verklaring van Malaga dient te worden vertaald in een actieplan van de Raad van Europa voor Personen met een Handicap. De debatten over dit actieplan zullen worden aangevat binnen het kader van het Partieel Akkoord (CD-P-RR), maar de werkzaamheden van dit comité zullen worden opengesteld voor alle lidstaten en observatoren binnen de Raad van Europa.
3. De activiteiten van het Partieel Akkoord zullen progressief uitgebreid worden tot alle lidstaten; te beginnen met de gehandicaptensector in 2004. Uiteindelijk zal dit leiden tot het verdwijnen van het Partieel Akkoord en tot het financieren van de activiteiten op basis van het gewone budget van de Raad van Europa.